

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/185/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814203423
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8814203423.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Moniky Juskovej v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČ: 264 29 705, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: S. H., nar. X.X.XXXX, bytom Q. S. č. XXX, XXXXX Q. S. č. XXX, jednohlasne o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 3C/30/2014-43 zo dňa 04.02.2015

rozhodol:

Pripúšťa späťvzatie žaloby v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne, v tejto časti zrušuje rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavuje.

Vo zvyšku potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa.

Žalobca nemá právo na náhradu trov vo vzťahu k zastaveniu konania a ani na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Vranov nad Topľou (v ďalšom aj len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca sa návrhom, ktorý bol súdu doručený 17.4.2014 (tlačivo A - návrh na uplatnenie pohľadávky, článok 4, ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady /ES/ číslo 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu) domáhal zaplatenia z titulu zmenkovej sumy 201 eur, zmenkového úroku vo výške 0,25% denne zo sumy 231 eur od 29.1.2011 do 27.4.2011 čo predstavuje sumu 51,40 eur, zo sumy 201 eur od 28.4.2011 do zaplatenia. Žiadal priznať 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy a to zo sumy 231 eur od 14.4.2011 do 27.4.2011 čo predstavuje sumu 0,57 eur, zo sumy 201 eur od 28.4.2011 do zaplatenia Okrem toho žiadal priznať zmenkovú odmenu vo výške 1/3 percenta zmenkovej sumy, teda 0,77 eur a náhradu trov konania v časti zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 eur a trov právneho zastupovania na účet právneho zástupcu žalobcu. Žalobca návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 15.4.2010 na zmenkovú sumu 231 eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 29.1.2011 s tým, že indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrenou doložkou na zaplatenie v lehote štyroch rokov od vystavenia.

Žalobca uviedol, že zmenka bola vystavená dňa 15.4.2010 na sumu 231 eur, pričom do jej textu bol poňatý záväzok žalovanej zaplatiť túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25% denným úrokom od 29.1.2011 s tým, že za miesto splatenia bolo určené sídlo

prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 30 eur, pričom na zmenkovú sumu uhradil 30 eur a na úroky uhradil 0,00 eur. Keďže zmenková istina je opatrená doložkou „bez protestu“ indosant nechal skutočnosť predloženia zmenky na platenie zistiť verejnou listinou.

Súd prvého stupňa mal za to, že boli splnené podmienky pre použitie Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady /ES/ 861/2007 z 11.07.2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej aj len „nariadenie“)

Vychádzajúc z údajov uvedených v žalobcom predloženej zmenke súd považoval za potrebné nariadiť vo veci ústne pojednávanie a to aj bez toho, aby o to požiadala niektorá zo strán.

V tejto veci po doručení vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súdu, jeho kópiu aj s prílohami a vzorovým tlačivom C na odpoveď súd doručil žalovanej, ktorá túto zásielku prevzala dňa 9.9.2014, ale vyplnené tlačivo na odpoveď súdu nepredložila.

Žalobca sa na pojednávanie dňa 15.10.2014 a dňa 4.2.2015 napriek riadnemu a včasnému doručeniu predvolania nedostavil, svoju neúčast' ospravedlnil, súhlasil s tým, aby sa vo veci pojednávalo bez jeho prítomnosti, teda nežiadal, aby súd odročil pojednávanie. Vychádzal zo skutočností, že nemá vedomosť, aby žalovaná popierala uplatnenú pohľadávku. Uviedol však, že ak v priebehu pojednávania dôjde k popretiu uplatnenej pohľadávky, žiada o odročenie pojednávania. Okrem toho vytýkal súdu nesprávny procesný postup, keď vo veci bolo nariadené pojednávanie s uvedením svojich dôvodov. Pojednávania sa nezúčastnila ani žalovaná.

Súd prvého stupňa uviedol, že je výlučnej kompetencii súdu posúdiť potrebu nariadenia pojednávania. Nariadenie pojednávania súd vykonal v súvislosti s posudzovaním vyplňovacieho práva na zmenku ako neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskom vzťahu vzniknutom medzi pôvodným veriteľom žalovanej (obchodnou spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s.r.o.) ako aj v súvislosti s posudzovaním, aký má charakter predmetný spotrebiteľský úver.

Z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistil, že dňa 15.4.2010 uzavrela spoločnosť POHOTOVOSŤ s.r.o. Bratislava ako veriteľ Zmluvu o úvere so žalovanou, podľa ktorej jej spoločnosť Pohotovosť s.r.o. poskytla úver v sume 150 eur, pričom žalovaná sa zaviazala, že celkovo zaplatí čiastku 246 eur v 6 mes. splátkach po 41 eur / Zmluva o úvere na čl. 30/. V ten istý deň t.j. 15.4.2010 žalovaná podpísala zmenku na ktorej je uvedené č. zmluvy 803400349, ktoré číslo zmluvy súhlasí s číslom Zmluvy o úvere zo dňa 15.4.2010 na čl. 30, podľa ktorej zmenky sa žalovaná zaviazala zaplatiť zmenku pri predložení na rad Pohotovosť s.r.o. Bratislava na 231 eur.

V danom prípade teda spoločnosť Pohotovosť s.r.o. v ten istý deň a v ten istý moment pri poskytovaní úveru žalovanej na jednej strane do Zmluvy o úvere uviedla skutočnú sumu 150 eur, ktorú sumu ako úver reálne poskytla žalovanej, avšak v tej istej zmluve dohodla celkovo zaplatiť čiastku 246 eur, čo predstavuje sumu prakticky v 100% navýšení. Navyiac v zmenke je uvedený ďalší zmenkový úrok 0,25% denne, čo predstavuje ročne 90,25% úrok.

Žalovaná vystavila dňa 15.4.2010 v prospech spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o. zmenku, obsahom ktorej je jej záväzok zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, sumu 231,- eur so zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 29.1.2011. Predmetná zmenka bola žalovanou vystavená ako vista zmenka a bola opatrená doložkami „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“. Zmenka bola prevedená indosamentom (rubopisom) na žalobcu.

Z vyššie uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že zmenka, ktorú žalobca pripojil k návrhu, bola vystavená ako zabezpečovací prostriedok z poskytnutého úveru, ktorý má povahu spotrebiteľského úveru. Pôvodne bola zmenka vystavená spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s.r.o., ktorá ju následne indosovala na žalobcu ako zahraničnú právnickú osobu. Základný právny vzťah medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovanou má teda spotrebiteľskú povahu. Žalovaná nemala vedomosť, čo vlastne podpisuje, pretože, keď chcela dostať od spoločnosti Pohotovosť s.r.o. sumu 150 eur, musela podpísať to, čo jej bolo dané na podpis.

Výsledkami vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobcom predložená zmenka zabezpečovala hlavný záväzkový vzťah, ktorým bola zmluva o úvere uzavretá medzi žalovanou ako dlžníkom a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava ako veriteľom. Zmluvu o úvere uzatvárala žalovaná ako občan - fyzická osoba. Zmluva bola uzatváraná na formulári veriteľa, mala predtlačný text a do zmluvy sa dopisovali len údaje, ktoré vzhľadom na charakter nemohli byť vopred dané a to osobné údaje dlžníka, výška poskytnutého úveru, výška poplatku a spôsob splatnosti. Do zmluvy sa dopisovala len suma úveru, suma poplatku a výška splátok, ako aj počínajúci deň splatnosti, pričom v predtlačenej forme formulára bol obsiahnutý aj text, že dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi sumu úveru zvýšenú o príslušný poplatok. Neoddeliteľnou časťou zmluvy o úvere boli všeobecné podmienky poskytnutia úveru, dohody o vyplnení zmenky a mediačnej dohody. Taktiež sa strany dohodli na tom, že v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka sa ich právne vzťahy budú spravovať Obchodným zákonníkom.

V danom prípade žalovaná ako fyzická osoba spĺňala definíciu spotrebiteľa a spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava na strane veriteľa konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti pri uzatváraní zmluvy o úvere, keďže aj v predmete podnikania zapísaného v Obchodnom registri mala činnosť poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Podľa záveru súdu tak bolo preukázané, že veriteľ, teda spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava spĺňala definíciu dodávateľa. V konaní bolo ďalej preukázané, že zmluva medzi veriteľom a žalovanou bola uzatvorená na formulári veriteľa vrátane všeobecných zmluvných podmienok, do tejto zmluvy bolo možné doplniť resp. zmeniť len osobné údaje žalovanej ako dlžníka a výšku úveru. Súd mal tak za preukázané, že veriteľ tieto zmluvy uzatváral s viacerými osobami, bolo obvyklé, že ktorákoľvek druhá strana ako spotrebiteľ obsah tejto zmluvy podstatným spôsobom ovplyvniť nemohla.

Takto súd dospel k záveru, že zmluva o úvere zo dňa 15.4.2010 uzavretá medzi veriteľom a žalovanou bola spotrebiteľskou zmluvou.

Z uvedených dôvodov súd považoval právny vzťah, ktorý vznikol medzi spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a žalovanou za vzťah spotrebiteľský, a teda na tento vzťah aplikoval ustanovenia spotrebiteľského práva. Povaha uvedeného právneho vzťahu sa nezmenila ani postúpením (indosovaním) zmenky. Súd potom v danom prípade mal za to, že zmenka slúži ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu.

Napriek tomu, že žalovaná v konaní vyslovene nenamietala, že zmenka je neplatná, súd skúmal jej platnosť, pretože mal za to, že Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (právo patrí bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Uvedené opakovane skonštatoval Najvyšší súd SR (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 61/2012). Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov. Na túto vec sa vzťahuje viacero právnych predpisov (Občiansky zákonník, zákon o ochrane spotrebiteľa, zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o zmenkách), pričom je nepochybné, že vzhľadom na rozsiahlosť a dynamickosť právnej úpravy, spotrebiteľ nemôže dokonale poznať každý z vyššie uvedených zákonov. Neinformovanosť spotrebiteľa resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Účelom spotrebiteľského práva je poskytnúť spotrebiteľovi ochranu v prípadoch, keď môže dodávateľ zneužiť neinformovanosť spotrebiteľa tým, že do zmluvy zakomponuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Úlohou súdu je v takýchto prípadoch ex offo skúmať prijateľnosť zmluvných podmienok a v prípade, že sú zmluvné podmienky neprijateľné, zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa.

Súd prvého stupňa poukázal na závery vyplývajúce z rozsudku Európskeho súdneho dvora sp. zn. C - 419/2011 zo 14. 03. 2013 (Česká sporiteľňa a.s. proti Geraldovi Feichterovi) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie odporcu ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na

základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie odporcu ako spotrebiteľa.

K obdobnému záveru o prelomení zásady zmenky ako abstraktného cenného papiera vo vzťahu ku spotrebiteľovi došlo aj rozhodnutím Nemeckého najvyššieho súdu (BGH), 25. 2. 1965 - II. Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Wirtschaftsrecht 191/62 Hamm, publikovaný v časopise Neue juristische Wochenschrift, 1965 str. 1125. Ak teda vo vyššie uvedenej veci ESD C- 419/11 skúmal súdny dvor EÚ, či ručiteľ zo zmenky môže byť spotrebiteľom, o to viac je odôvodnený záver o skúmaní postavenia spotrebiteľa pokiaľ ide o samotného dlžníka a v tej súvislosti posudzovať otázku prijateľnosti podmienok spotrebiteľských zmlúv.

Súd prvého stupňa uviedol, že odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože práve v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitie zmenky regulované a obmedzené v § 4 ods. 6 zákona číslo 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v rôznom znení do 31. 12. 2007 a od 01. 01. 2008. Posledná platná právna úprava v § 17 ods. 3 zákona číslo 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch dokonca zmenku v spotrebiteľských úveroch úplne zakazuje. Pokiaľ by došlo k odčleneniu abstraktného vzťahu zo zmenky, súd by nemohol v tomto prípade aplikovať ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, čím by došlo k zmareniu účelu spotrebiteľského práva. V takomto prípade by zmluva mohla obsahovať viaceré neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by však súd nemohol skúmať, čím by bolo spotrebiteľovi odopreté jeho právo na právnu ochranu.

Ustanovenie § 53 ods. 4 OZ demonštratívne určuje, čo je možné vyhodnotiť ako neprijateľné zmluvné podmienky. Čo sa týka prípustnosti zmenky v spotrebiteľskom vzťahu demonštratívny výpočet nekalých podmienok uvedených Občianskym zákonníkom je potrebné doplniť ustanovením § 4 ods. 6 zákona číslo 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platného v čase uzavretia zmluvy o úvere, podľa ktorého v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom.

Aby veriteľ mohol prijať zmenku od spotrebiteľa, musia byť naraz splnené dve podmienky:

1. ide o zabezpečovaciu zmenku;
2. zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru.

Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že uvedené podmienky neboli splnené, istina poskytnutého úveru bola 150 eur, pričom zmenka bola vystavená na sumu 231 eur, navyše v Zmluve o úvere na čl. 29 zo dňa 15.4.2010 je uvedené, že pri poskytnutom úvere 150 eur sa žalovaná ako spotrebiteľ zaväzuje celkovo zaplatiť sumu 246 eur.

S poukazom na tieto skutočnosti súd potom považuje zmluvné dojednanie - dohodu o vyplnení zmenky za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá ako zmluvné dojednanie vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 4 písm. i), k), o) Občianskeho zákonníka) a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore s § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia, sú neplatné.

V zásade je potrebné uviesť, že spotrebiteľské právo v čase uzavretia zmluvy nevylučovalo prijať od dlžníka zmenku, avšak len na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, ktorá úprava bola obsiahnutá v § 4 ods. 6 zákona číslo 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Rovnako sa pripúšťalo za určitých podmienok vyplniť zmenkovú sumu veriteľom do zákonom limitovanej výšky istiny a príslušenstva. Dohoda uzavretá v článku 17 všeobecných zmluvných podmienok však umožňuje vystaviť povinnému zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom zmenkovú sumu vyplní veriteľ v rozsahu všetkých jeho peňažných nárokov voči dlžníkovi, ktoré podľa uváženia veriteľa vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Takéto zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky za stavu, že ide o spotrebiteľský vzťah, a ktoré zmluvné dojednanie mení vzťah medzi účastníkmi zo zmluvného dojednania na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a nepožíva

žiadnu ochranu spotrebiteľa, musí súd vyhodnotiť ako neprijateľné, a tým neplatné v súlade s § 54 ods. 5 Občianskeho zákonníka, resp. ako neplatné dojednanie v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Okrem toho uzavretím dohody o vyplnení zmenky veriteľ dostáva do rúk oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je taktiež v rozpore s § 53 ods. 4 písm. o) Občianskeho zákonníka.

Podľa súdu prvého stupňa, na to, aby bola zmluva platne uzavretá, je potrebné, aby bola vôľa zmluvných strán slobodná. Právny predchodca žalobcu bol povinný predložiť žalovanej zmluvné dojednanie, týkajúce sa vyplnenia zmenky tak, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že žalovanej sa poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať takýto návrh, a aby bolo z neho tiež zrejmé, že jej boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie, aké následky sa spájajú s vyplnením zmenky. Pokiaľ právny predchodca žalobcu takto nepostupoval, resp. pokiaľ takýto postup nebol žalobcom preukázaný listinami pripojenými k návrhu na začatie konania, súd musí konštatovať neplatnosť takéhoto dojednania z dôvodu nedostatku vôle žalovanej.

Dohoda o vyplnení zmenky uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami (prijať alebo neprijať takéto zmluvné dojednanie) a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Žalovaná sa v porovnaní s právnym predchodcom žalobcu nachádzala v znevýhodnenom postavení, pokiaľ šlo o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ju viedla k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred právnym predchodcom žalobcu bez toho, aby mohla vplývať na ich obsah a aby si uvedomila ich následky. Spotrebiteľ (žalovaná) si neuvedomil, že vyplnením zmenky došlo k značnému zhoršeniu jeho postavenia, pretože veriteľ (právny predchodca žalobcu) vyplnením zmenky nepochybne zamýšľal obísť zákonné ustanovenia na ochranu spotrebiteľa, pretože na základe takto vyplnenej zmenky požadoval zmenkový úrok 0,25 % denne, ktorý je vzhľadom na svoju výšku považovaný za v rozpore s dobrými mravmi a v spotrebiteľských vzťahoch neprípustný. Žalobca ako nadobúdateľ zmenky zabezpečujúcej záväzok spotrebiteľa musel počítať s tým, že nárokom majúcim svoj základ v nekalej podmienke a jej použití, súd nemôže poskytnúť právnu ochranu. Žalovaná preukázateľne si požičala 150 eur a vrátila 200 eur.

Vzhľadom na takto zistený skutkový stav súd dospel k názoru, že zmenka, titulom ktorej žalobca uplatňuje žalovanú sumu, je neplatná, nakoľko bola vystavená v rozpore so zákonom. Navyše súd má aj za to, že vôľa spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy, vrátane zmluvného dojednania o vyplnení zmenky nemôže byť považovaná za slobodnú, čo je ďalšou vadou zmenky spôsobujúcou jej neplatnosť. Dohodu o vyplňovanom práve bianko zmenky a tým aj samotnú zmenku možno považovať za neplatnú aj pre obchádzanie zákona (§ 39 OZ). V danom prípade vystavením zmenky sa právny predchodca žalobcu snažil vyhnúť posudzovaniu platnosti úverovej zmluvy a aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch, dôsledkom čoho je, že žalovaná by veriteľovi mala vrátiť len sumu poskytnutého úveru pre nedodržanie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takýto postup žalobcu nemôže požívať právnu ochranu (§3 ods. 1 OZ). Pretože žalobca v tomto konaní uplatňuje právo z neplatnej zmenky.

Preto súd žalobu žalobcu zamietol.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 28.02.2010 - § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1 - 5, § 54 ods. 1, 2, § 39, §3 ods. 1, ust. zákona č. 191/1950 Zb. - Zákona zmenkového a šekového, čl. I. § 75, § 11 ods. 1, ust. zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch - § 2, § 4 ods. 6.

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť, v návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovieť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. V dôvodoch odvolania uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je prekvapivým rozhodnutím. Prekvapivosť vyplýva zo skutočnosti, že žalovaný uplatnený nárok nepoprel, no napriek tomu súd uplatnený nárok zamietol. Zo strany súdu jeho konaním, ako aj rozhodnutím došlo k porušeniu práva EÚ, konkrétne k porušeniu čl. 4, 5 a 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007. Podľa čl. 5 ods. 1 tohto Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou

sporu je písomné, súd preto nemohol nariadiť pojednávanie. Na rozhodnutie o nariadení pojednávania neboli splnené podmienky. Súd porušil ust. o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnúť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenia vykonané bez návrhu. Súdu predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom 191/1950 Zb. Dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samoprávo navrhovateľa vo vzťahu k navrhovateľovi ako indosatárovi je preto jediným legitimitizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Vo veci mohli byť vznesené námietky voči zmenke. Pokiaľ tak urobené nebolo, mali byť akékoľvek iné námietky odmietnuté. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy, nie je možné ju spájať a podmieňovať inými okolnosťami než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ust. o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Zb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Súd prvého stupňa predovšetkým ignoroval ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb., z ktorého vyplýva, že kto je žalovaný zo zmenky nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Z uvedeného jednoznačne vyplýva podľa žalobcu, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený znášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahu s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže urobiť žalovaný, tým menej tak môže robiť samotný súd. V tejto súvislosti odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Obo/3/2008 zo dňa 22.10.2008. Je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči navrhovateľovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany odporcu a predovšetkým odporca v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu prevzal súd a suploval aktivitu odporcu. Súd prvého stupňa vyhodnotil zmenku ako vadnú zmenku, t.j. neplatný právny úkon. Uvedený záver súdu však vychádza len z kauzálnych námietok, ktoré však nikto v konaní nevzniesol, ani ich nikto z účastníkov nepreukazoval. Kauzálne námietky sú po indosovaní zásadne neprípustné. Navyše žalobcovi nie je známy obsah údajného zmluvného záväzku. Žalobca poukázal na to, že vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa Zákona o spotrebných úveroch, a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka, ktorú uplatnil v konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, je teda platnou zmenkou a jeho nárok bol v celom rozsahu dôvodný.

Žalobca uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 61,41 eura bez DPH, za podané odvolanie 8,39 eura bez DPH režijný paušál.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Po rozhodnutí súdu prvého stupňa, písomnosťou zo dňa 16.12.2015 žalobca vzal späť svoj návrh na začatie konania v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne, čím si ako uviedol uplatňuje konanie len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne, viac neuplatňuje zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, ale žiada súd priznať zmenkový úrok len v časti 0,06 % denne.

Žalovaná na výzvu súdu nevyjadrila nesúhlas s týmto dispozičným úkonom žalobcu. Podľa § 208 O.s.p., ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o pripustení späťvzatia v zmysle citovaného ust. § 208 O.s.p. ako aj na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 10 ods. 1 O.s.p. pripustil späťvzatie žaloby v súlade s dispozičným úkonom žalobcu, v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil. Vo zvyšku preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok v rozsahu v akom bol napadnutý ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. a dospel k záveru, že žalobcom formulované odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. Súd prvého stupňa pre účely rozhodnutia

o podanom návrhu vykonal potrebné dôkazy. Z vykonaných dôkazov vyvodil správne skutkové závery a vec aj správne právne posúdil. Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd mal za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. Odvolací súd sa s ním v celom rozsahu stotožňuje a na správne zdôvodnenie v celom rozsahu odkazuje.

V súvislosti s odvolacími dôvodmi dopĺňa:

Žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl aplikácie práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo, ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil .

Po oboznámení sa s obsahom spisu, s výsledkami vykonaného dokazovania, so zisteným skutkovým stavom odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci ako aj správne právne vec posúdil.

Pokiaľ žalobca namietal nesprávny postup súdu prvého stupňa spočívajúci v tom, že súd prvého stupňa na prejednanie veci nariadil pojednávanie je potrebné uviesť, že konanie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu má v zásade písomnú povahu. V tomto zmysle je možné námietky odvolateľa čiastočne akceptovať. Pojednávanie je v zásade písomné, pokiaľ sa však ukáže potreba ústneho pojednávania, mal by súd vo veci nariadiť pojednávanie. Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ súd prvého stupňa v súlade s čl. 19 ako aj úvodnými ust. nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 postupoval tak, že aplikoval vnútroštátne procesné právo, nariadil pojednávanie a vykonal dokazovanie posudzujúc aj základný záväzkový vzťah, ktorým sa zmenka zabezpečovala. Nie je možné tento procesný postup považovať za postup, ktorým by bolo porušené právo účastníka na súdnu ochranu zaručené Ústavou SR. V tomto zmysle námietky žalobcu odvolací súd nepovažoval za dôvodné. Pokiaľ prvostupňový súd realizoval ex offo prieskum uplatnených zmenkových nárokov aj z hľadiska samotnej kauzy, ktorá predchádzala vystaveniu zmenky, tiež nekonal v rozpore s nariadením ani v rozpore s vnútroštátnym procesným právom. Opodstatnenosť ex offo prieskumu uplatnených zmenkových nárokov vyplývajúceho z povinnosti poskytnúť spotrebiteľovi ochranu bola súdom prvého stupňa presvedčivo zdôvodnená a v tomto zmysle odvolacia námietka o porušovaní rovnosti procesných strán nemôže obstáť.

Záver odvolacieho súdu o tom, že súd prvého stupňa sa pri posudzovaní veci, ktorá bola predmetom konania nedopustil pochybenia, podporuje aj závery vyplývajúce zo zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré bolo prijaté na zasadnutí dňa 20.10.2015, podľa ktorého :

„I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ predložil, že:

a) pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou, či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

b) pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť, či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich rozsah a povahu pri rešpektovaní povinností posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystavovateľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vykonávanom práve, aplikujúc správnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.“

Z dôvodov, ktoré odvolací súd uviedol, potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny v súlade s ust. § 219 ods. 1 O.s.p.

Správnemu rozhodnutiu súdu prvého stupňa vo veci samej zodpovedá aj výrok o trovách konania.

O trovách odvolacieho konania účastníkov odvolací súd rozhodol podľa čl. 16 a 19 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 tak, že náhradu trov odvolacieho konania žalovanej nepriznal, nakoľko návrh na priznanie trov odvolacieho konania nebol odvolaciemu súdu predložený (§ 224 ods. 1 v spojení s ust. § 151 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobca, ktorý bol v odvolacom konaní neúspešný právo na náhradu trov odvolacieho konania nemá.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.